

Ilustrovani narodni koledar. 1897. Leto IX. Uredil in izdal Dragotin Hribar. Cena elegantno vezanemu 1 gld., broširanemu 70 kr. — Ta jako lični in bogati koledar obsega poleg običajnih koledarskih stvari tudi obilno zbirko prelepih narodnih krstnih imen iz vseh slovanskih jezikov, vse važne dogodke iz leta 1896., življenjepise pokojnikov dr. Vatroslava Oblaka, prof. Josipa Lendovskega, kanonika Karla Kluna, Josipa Pagliaruzzija-Krilana (vsi s podobami); krasno pesem »Slepci« (preložil iz ruščine A. Aškerc), popis romantične »Hude luknje« pri Slovenjem Gradcu (z dvema slikama) iz peresa slavnega turista Fr. Kocbeka; kulturnozgodovinski sestavek »Ruše« znanega pisatelja Fridolina Sevničana, velikomestno črtico »Pisatelj Orlov«, posnel po židovskem življenju Fr. Govekar, in vrlo zanimivo zgodovinsko razpravo „Celjski grofi“, spisal P. pl. Radics. Navedena prezanimiva vsebina priporoča že sama Hribarjev koledar, in gotovo ne bo žal nikomur, kdor si ga omisli.

Čebelarju.

Zakaj pač muhe moj lovi Kastelic?

Prodajat misli jih namest čebelic.

Navedena Prešernova puščica na „čebelarja“ ali čebeličarja Miho Kastelca se navadno razlaga tako-le: „Posnemajoč Prešernove sršene, je bil dal tudi Kastelic v Čebelici natisniti nekatere zabavljice pod imenom muhe; zato mu je Prešeren zložil ono zabavljico.“ — Taka razlaga, češ, da se ozira Prešernov epigram na Kastelčevo pod naslovom „Muhe“ objavljeno zbirčico, taka razlaga je pravi *circulus vitiosus*. Kakor so mnogi drugi za njim pod različnimi naslovi (n. pr. iveri, biseri, misli, sršeni, zabavljivi napisi, drobiž, zlate resnice, lesnike, pametnice i. t. d.) objavljali v vezano besedo prikrojene, bolj ali manj obrabljene ali izvirne nauke in izreke, tako je tudi že Miha Kastelic v vseh zvezkih svoje Čebelice priobčeval tako aforistično drobnjav.

Toda v prvih treh zvezkih ti aforizmi niso imeli še nobenega skupnega naslova. V prvih bukvicah n. pr. nahajamo na 31. str. in sl. tri aforizme z naslovi: Smrt, Zvestoba, Stanovitnost. V drugih bukvicah čitamo na 92. str. in sl. več aforizmov, vsakega s svojim posebnim naslovom, n. pr. Fantovskim, Napak lepôta smrt prave, Sleparija, Zlati vek, Orožje nedolžnosti, Zaprtodurnik, Prevzetnim. V tretjih bukvicah na 69. str. in sl. so objavljeni štirje aforizmi z naslovi: Povračilo, Svét, Kislôti, Nevoščljivcu. — V četrtyh bukvicah šele imajo Kastelčevi aforizmi (str. 62. in sl.) skupni naslov „epigrami“, in v petih bukvicah (str. 92. in sl.) šele skupno ime „muhe“.

Ker je pa bil navedeni Prešernov sršen objavljen že v 3. zvezku Kranjske Čebelice str. 20. leta 1832., a Kastelčeve „muhe“ šele v 5. zvezku Čebelice str. 92. leta 1848., tedaj celih 16 let pozneje, je pač razvidno, da se Prešernova zabavljica ne more nanašati na Kastelčeve „Muhe“, kajti to bi bil pravi pravcati dejanski *ὑστέρων πρότερον*. Nanašati se more samo na one Kastelčeve aforizme, ki so bili objavljeni v prvih dveh bukvicah Kranjske Čebelice.

Prešernova šegavost in zabavljivost je tedaj vzdela Kastelčevim aforizmom zbadljivo ime „muhe“, in Kastelic je bil samo ali toli navzeten ali ponižen ali šegav(?), da je potem sam svoje pozneje prijavljene moralizo-

valne izreke naslovil z imenom „muhe“, katero jim je bil vzdal Prešeren. Ko bi bil Kastelic že sam poprej svoje aforizme nazval „muhe“, potem bi bila Prešernova zabavljica dokaj plehka in omledna, potem bi ji bila že zanaprej prečuhana srbečina in ost odlomljena.

Čebelica je bodra in bistra živalica s ščemečim želom, a muha je prototip drznosti in nadležnosti. In Prešeren, vzdevši Kastelčevim epigramom priimek „muhe“, je pač hotel reči, da so njegovi moralizovalni in pridigarski aforizmi samo omledni posnemki že mnogokrat ponovljenih in pogrehtih naukov in svaril brez točne smeri — brez žela. Za vzgled postavimo sem Kastelčevo zabavljico

„Fantovskim“.

Zaljubljeno Ema je v kroge frkljala,
Se vsakemu rada sladko nasmejala,
Cvet njeni je ljube ko muhe lovil;
Al cvajerja vreden nar boljši ni bil!
Prekanjeni bebko za nos so vodili,
So rožo za rožico ji populili!
V samôti po cvetu zdihuje bridkó:
Cvetlice preproste, zmodrí naj vas to!

Pa privzemimo še njegovo „Stanovitnost“:

Metulja ni huj'ga
Ko fantov srce;
Od ene do druge
Omotni frle. —

in pa Jak, Zupana puščico: Mati svari hčer pred neboréti:

Od rožice leta
Do rožic metulj:
Poglej neboreta,
Za Lipki frkulj!

Zdaj pa sam sodi razborni čitatelj, ali ni tako popevanje pravo muholovstvo!

L. P.

Prešernova Labodnica. V Prešernovem životopisu („Dun. Zvon“ teč. V, str. 41.) beremo sledečo opombo: „Tukaj v Kranji zapel je Prešeren svojo labudnico“. — Katera pesem je to?

Na omenjenem mestu na to vprašanje ne najdemo odgovora. Iskati nam je torej pojasnila drugod. In kaj najdemo?

Prof. Marn pravi v svojem „Jezičniku“ (XVIII. str. 54., kjer je Prešernova „zdravica“ tudi cela ponatisnjena) dobesedno tako-le: „Pesem ta zdi se mi vzlasti pomenljiva; bila je Prešernova — labudnica, kajti proti koncu leta 1848. začne hudo bolehati.“

Da bi bil Prešeren „zdravico“ zapel šele v Kranju, to nikakor ni verjetno. Za advokata v Kranju je bil Prešeren imenovan 18. avgusta 1846. l. Res je sicer, da je prišla zdravica tiskana na svetlo šele l. 1848. v 5. zvezku „Čebelice“ na str. 25. in pa v „Novicah“ (VI. 17. — 26. aprila 1848.),